

Česká republika

Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola a Pomocná škola

Husova 391, 396 01 Humpolec

Identifikátor školy: 600 022 447

Termín konání komplexní inspekce: 25., 26. a 28. listopad 2002

Čj.:	112 338/2002-11003
Signatura:	kk3nw501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

S účinností od 20. 11. 2001 je škola zařazena do sítě škol jako příspěvková organizace zřízená Krajem Vysočina zřizovací listinou ze dne 20. 11. 2001. Jejími součástmi jsou zvláštní škola s kapacitou 55 žáků, pomocná škola s kapacitou 10 žáků a školní družina s kapacitou 10 žáků.

Podle stavu k 30. 9. 2002 vyučuje škola 53 žáků prvního až devátého ročníku v šesti třídách podle vzdělávacího programu čj. 22 980/97-22, zvláštní škola a čj. 24 035/97-22, pomocná škola. Do druhého ročníku zvláštní školy jsou integrováni tři žáci pomocné školy.

Školu navštěvují žáci ze třinácti obcí z maximální vzdálenosti 15 km a děti z dětského domova Humpolec.

Stravování žáků zajišťuje soukromá školní jídelna „Rodinka - H. Tomšů náhradní stravování“ v areálu budovy školy. Pitný režim pro žáky je zajištěn až od 11:00 hodin.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve zvláštní škole a pomocné škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy ve zvláštní škole a pomocné škole,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve zvláštní škole a pomocné škole hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Personálně je výuka zajišťována 10 vyučujícími. Z tohoto počtu jsou 3 pedagogové odborně a pedagogicky způsobilí pro výuku ve speciálních školách, 7 pedagogických pracovníků nespĺňuje požadavek speciálně pedagogické způsobilosti. Při sestavení úvazku učitelů bez požadované kvalifikace je většinou zohledněno jejich odborné osobní zaměření a předchozí pedagogické zkušenosti. U kvalifikovaných učitelů je plně využita jejich aprobovanost.

Systém vedení zaměstnanců při naplňování výchovně vzdělávacích cílů školy je založen na analýze výsledků školy a stavu personálních podmínek. Metodické orgány nejsou ve škole zřízeny. Didaktické a metodické problémy ve výuce jsou řešeny na pravidelných poradách všech vyučujících. V menší míře je zajištěna péče o nekvalifikované učitele. Vedení školy umožňuje a podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je zaměřeno zejména na studium z oblasti speciální pedagogiky. Výchovné poradenství je plánované a zaměřuje se jak na profesionální orientaci žáků, tak na pomoc při řešení problémů v chování žáků. Poznatky získané vedením školy při kontrolní činnosti nejsou v důsledku zažitých stereotypů systematicky vyhodnocovány a analyzovány. Plánovaná kontrolní činnost tak nemá dostatečný vliv na změnu metod a forem práce jednotlivých vyučujících. Kvalitní je vedení pracovníků, kteří zabezpečují provoz školy. Nevyhovující je činnost soukromé úklidové firmy.

Organizační struktura školy umožňuje účinné řízení. Úkoly a povinnosti jsou pro jednotlivé kategorie pracovníků průkazně stanoveny. Organizace výchovně vzdělávací činnosti odpovídá obecně závazným právním předpisům a psychohygienickým zásadám. Školní řád obsahuje všechna závazná ustanovení. V menší míře jsou akcentována práva žáků. Pracovníci a žáci mají přístup k potřebným informacím, které jsou předávány rychle a úplně.

Včas a úplně jsou poskytovány potřebné informace zákonným zástupcům žáků. Škola v oblasti kulturních a volnočasových aktivit úzce spolupracuje s městskou knihovnou, kulturním střediskem, ZUŠ, DDM a základními školami v Humpolci. Problematiku sociálně

patologických jevů řeší s oddělením sociální prevence při referátu sociálních věcí okresního úřadu, policií, PPP. Prezentace činnosti školy na veřejnosti je minimální.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vztahující se k celé škole mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Zvláštní a pomocná škola je umístěna ve staré budově v blízkosti rušné komunikace. Zřizovatelem je částečně udržovaná. Škola v současné době využívá pouze část prostor a majitel budovy volné prostory pronajímá jiným subjektům.

Jednotlivé učebny jsou prostorné a odpovídají počtu zařazených žáků. Nábytek ve třídách je značně opotřebovaný, výšku lavic a židlí nelze přizpůsobit výšce žáků. V přístupových a společných prostorech jsou pouze v menší míře prezentovány výsledky práce žáků. Estetický vzhled tříd je výrazně lepší v nižších ročnících, kde je také pamatováno na zřízení relaxačních koutků. Třídy třetího stupně zvláštní školy jsou většinou strohé, vybavené pouze aktuálními didaktickými nástěnnými pomůckami, vztahujícími se k probíranému učivu.

Pro pracovní vyučování jsou využívány školní dílna a cvičná kuchyňka zařízené základním vybavením, ve dvorním traktu má škola k dispozici malý pozemek. V rámci projektu „INDOŠ“ byla zřízena počítačová učebna, která je zatím používána pouze pro výuku matematiky na vyšším stupni zvláštní školy. S ohledem na stavební dispozici budovy byla řešena absence tělocvičny vybudováním cvičebny, která svými parametry neodpovídá potřebám výuky tělesné výchovy jak z hlediska funkčnosti, tak z hlediska psychohygieny a bezpečnosti.

Vybavení učebnicemi, učebními pomůckami a didaktickou technikou pouze vyhovuje potřebám vzdělávacího programu. Řada pomůcek je již zastaralá a obměňovány jsou pouze přehledy učiva českého jazyka a zeměpisné mapy. Většinou chybí pomůcky pro demonstrační pokusy i soupravy pro skupinovou činnost žáků. Většinu doplňkových textů, včetně zeměpisných atlasů, škola poskytuje žákům pouze pro práci ve škole, což jim neumožňuje systematickou domácí přípravu. Mnoho vlastních pomůcek si vyrábějí učitelky na nižším stupni zvláštní školy.

Učitelská knihovna obsahuje kvalitní publikace z oblasti speciálního školství a psychologie dítěte. Ve výuce byly nejčastěji používány pomůcky, které si učitelé sami vyrobili, popřípadě nakopírovali. Nebyla využívána audioteknika, pro využívání videotechniky nejsou v jednotlivých třídách odpovídající podmínky. Poznatky, zjištěné ředitelkou školy při kontrolní činnosti jsou analyzovány, učitelé jsou s analýzou seznámeni. Opatření jsou přijímána a kontrolována pouze v omezené míře. Kontrola, prováděná ředitelkou školy v této oblasti, se tak stává méně účinnou.

Materiálně technické podmínky vztahující se k předmětu inspekční činnosti hodnotí Česká školní inspekce jako průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY NA ZVLÁŠTNÍ A POMOCNÉ ŠKOLE V PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTECH

Realizace vzdělávacích programů - ZvŠ čj. 22 980/97-22 a PoŠ čj. 24 035/97-22

Realizované vzdělávací programy jsou schválené vzdělávací programy pro zvláštní školu a pomocnou školu.

Výuka probíhá v souladu s učebními plány vzdělávacího programu a ve sledovaných předmětech podle platných učebních osnov.

Povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech a průkazně jsou zaznamenávány průběh a výsledky vzdělávání žáků.

Naplňování učebních plánů je zajištěno jasným stanovením jejich závazné podoby pro jednotlivé třídy ředitelkou školy, stanovením skladby úvazku učitelů a následnou kontrolou rozvrhů hodin ve třídách ZvŠ a PoŠ. Ředitelka školy sleduje sestavení časového rozvržení učiva v tematických plánech podle učebních osnov, sledování plnění osnov je uskutečňováno v malé míře. Zpětná vazba tak není z hlediska kontroly a přijímání potřebných opatření úplná.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, čtení, psaní, prvouka, přírodověda, matematika, pracovní vyučování

V hospitovaných hodinách byla převážně využívána vstupní a průběžná motivace. Méně bylo využíváno motivace na základě příkladů z praxe v návaznosti na životní zkušenosti žáků se zaměřením na pochopení vztahů a aplikaci učiva. Používané vyučovací metody umožňovaly vyučujícím zpětnou vazbu k ověřování pochopení probíraného učiva a okamžitou analýzu chyb. Při řešení nediferencovaných úkolů, zadávaných frontálně nebo skupinově, byla žákům poskytována pomoc. Pozitivní hodnocení zvyšovalo aktivitu žáků, vyučující oceňovali snahu a pokroky žáků, v menší míře byly respektovány individuální dispozice žáků. Vytváření dovedností potřebných pro sebekontrolu, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků nebylo v hospitovaných hodinách zaznamenáno. Výuka probíhala v příznivém pracovním klimatu, mezi učiteli a žáky panovala důvěra.

Většina hodin byla zodpovědně naplánována a připravena. Průběh výuky, zejména výběr metod a forem práce, byl však negativně ovlivňován chybějící speciálně pedagogickou přípravou vyučujících. Pod dominantním vedením učitelů byly používány především frontální metody výuky, které v dostatečné míře nevytvářely prostor pro individuální zvláštnosti žáků a rozvoj jejich komunikativních dovedností. Nevyužité možnosti v této oblasti se projevily hlavně v přírodopisu na vyšším stupni zvláštní školy. Pozitivně lze hodnotit promyšlené postupy při opakování a upevňování učiva. Při materiální podpoře výuky byly využívány především učebnice, pracovní listy připravované vyučujícími, dvourozměrné a trojrozměrné pomůcky. Audiotechnika využita nebyla.

Psychohygienické zásady, členění a tempo vyučovacích hodin byly dodržovány a podporovaly udržení pozornosti žáků. Menší důraz byl kladen na zařazení relaxačních prvků v průběhu vyučování na středním a vyšším stupni ZvŠ. Při výuce byla vždy akceptována dohodnutá pravidla komunikace a byla respektována osobnost žáka. Verbální a neverbální komunikace učitelů vykazovala výraznou převahu pozitiv.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu průběhu vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jako průměrnou.

Výsledky vzdělávání a výchovy ve škole

Zvláštní a pomocná škola zjišťuje výsledky vzdělávání vlastními evaluačními nástroji. Zjištěná fakta jsou systematicky analyzována. Opatření na základě zjištěné analýzy nejsou přijímána a rozbor zjištěných výsledků tak nemá v současné době vliv na jejich zkvalitňování.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina

K docházce do školní družiny je ve školním roce 2002/2003 přihlášeno 20 žáků z toho 8 žáků má nepravidelnou docházku. Stanovená kapacita je dodržena. Provoz je zajištěn v době od 11,40 do 15,00 hod. Výchovnou činnost zajišťuje jedna odborně a pedagogicky způsobilá vychovatelka. Školní družina má vlastní prostornou místnost, vybavenou školní nábytkem a relaxačním prostorem. K dispozici televize a video. V dostatečném množství jsou zastoupeny různé hry, stavebnice a hračky jak pro žáky nižšího stupně tak pro žáky z vyšších ročníků.

Činnost družiny navazuje na výchovně vzdělávací program zvláštní školy. V časovém členění každého dne je vytvořen prostor pro přípravu žáků na vyučování. Větší část činností má odpočinkový a relaxační charakter a probíhá v místnosti družiny. V menší míře je využíváno možnosti pobytu venku. Průběh výchovné práce je negativně ovlivňován průběžnými příchody a odchody žáků v době provozu ŠD a není tedy možné s docházejícími žáky systematicky pracovat. Důvodem jsou hlavně odjezdy autobusů do místa bydliště žáků. Průběh a obsah výchovné práce je zaznamenán v Přehledu výchovně vzdělávací práce školní družiny. Povinná dokumentace je vedena průkazně a úplně.

Školní družina zajišťuje přihlášeným žákům výchovný program v době mezi koncem vyučování a odjezdy autobusů. V průběhu denního provozu se velmi výrazně mění počty přítomných žáků, což narušuje systematickou práci.

Personální podmínky, materiální podmínky, organizace a průběh činností hodnotí Česká školní inspekce jako průměrné.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě je v souladu se Zřizovací listinou Zvláštní školy a Pomocné školy Humpolec vydanou 20. 11. 2001 a Statutem ZvŠ a PoŠ ze dne 1. 9. 2001, který je přílohou Zřizovací listiny.

Prevence sociálně patologických jevů

Na základě ukazatelů tematické inspekce prevence sociálně patologických jevů, rozhovorem s ředitelkou školy, metodikem školní prevence a analýzou předložené dokumentace k této problematice vyplývá, že přijatý systém je funkční. Prevence není formální, všichni se na ní podílejí, problémy jsou okamžitě řešeny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Informace o škole,
2. Povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 písm. a), b), c), d), e), g), h), j) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
3. Počet žáků ve školním roce 2002/2003 - podle stavu k 30. 9. 2002,
4. Tematické plány předmětů pracovní vyučování, prvouka, přírodověda, matematika, český jazyk, čtení, psaní,
5. Dokumentace výchovného poradce,

6. Dokumentace metodika prevence,
7. Minimální preventivní program 2001/2002 a 2002/2003,
8. Koncepce školy,
9. Roční plán práce na školní rok 2002/2003 (vzdělávací a výchovná část, organizační zajištění, ekonomický úsek),
10. Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2002/2003,
11. Rozvrh hodin podle tříd,
12. Organizační řád,
13. Provozní řád,
14. Režim školy - povinnosti učitelů,
15. Vnitřní řád,
16. Plán dalšího vzdělávání pracovníků školy,
17. Záznamy z pedagogických rad a provozních porad,
18. Záznamy ředitelky školy z hospitací ve školním roce 2001/2002 a 2002/2003,
19. Kniha mimořádných událostí (zápisy z individuálních jednání s rodiči),
20. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002,
21. Výroční zpráva o hospodaření za školní rok 2001/2002,
22. Informační letáky,
23. Dotazníky ČŠI k TI k účinnosti prevence sociálně patologických jevů ve škole,
24. Inspekční hospitační záznamy.

ZÁVĚR

Výrazným nedostatkem personálních podmínek vzdělávání a výchovy je nízký podíl pedagogických pracovníků s požadovanou kvalifikací. Ředitelka tuto skutečnost ve své řídicí práci zohledňuje, podporuje další vzdělávání a odborný růst učitelů. Systém kontrolní činnosti nemá na pozitivní vývoj v oblasti vyučovacích metod a forem, posilující aktivitu žáků, podstatný vliv. Kvalitně je zajištěn organizační a informační systém.

Materiální podmínky umožňují plnit vzdělávací programy. Většina vybavení je již zastaralá a názorné pomůcky jsou obměňovány a modernizovány ve velmi omezené míře.

Průběh a výsledky vzdělávání vycházejí z tradičního pojetí výuky založeném převážně na frontálních metodách a jsou orientované především na poznávací cíle a dovednosti s nimi související. Metody zohledňující individualitu žáka a její rozvoj jsou v průběhu vzdělávání a výchovy zohledňovány v nižší míře.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Bekeová	Eva Bekeová
Člen týmu	Mgr. Vladimír Ira	Vladimír Ira

Další zaměstnanci ČŠI

Bohuslava Valová

V Jihlavě dne 9. prosince 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 12. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
--	---------------

Mgr. Božena Janáková, ředitelka školy	Janáková
---------------------------------------	----------

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel KÚ Jihlava	2003-01-02	1/2003

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány